

ЛИТОВСКИЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

75.

KURIER LITIEWSKI. GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Пятница. 22-го Сентября. — 1839 — Wilno. Piątek. 22-go Września.

ВНУТРЕННЯЯ ИЗВѢСТІЯ.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Вильна.

Его Сіятельство Господинъ Виленскій Военный Губернаторъ, Гродненскій, Минскій и Бѣлостокскій Генералъ-Губернаторъ, Генералъ-Адъютантъ Князь Николай Андрѣевичъ Долгоруковъ, 21 ч. с. м. въ 8 часовъ утра изволилъ отправиться въ Минскую Губернію.

Его Сіятельство Господинъ Виленскій Гражданскій Губернаторъ Статскій Совѣтникъ, Камергеръ Двора Его Императорскаго Величества и Кавалеръ Князь Юрій Алексѣевичъ Долгорукой, возвратясь изъ дозволеннаго четырехъ-мѣсячнаго отпуску, 15 го сего Сентября Мѣсяца изволилъ вступить въ отправленіе должности.

Дирекція Училищъ Виленской Губерніи сямъ имѣетъ честь объявить, что по распоряженію Начальства, при Виленской Губернской Гимназій, съ 1-го Октября сего года будутъ открыты публичные курсы Техническихъ наукъ, а именно: Практической Механики, практической Химіи, рисованія и черченія примененныхъ къ искусствамъ и Технологіи, которые курсы могутъ посещать лица всѣхъ состояній. Въ первый классъ принимаются дѣти не моложе 10-ти и не старше 12-ти лѣтъ. Во второй и третій классы реального курса, будутъ приниматься ученики изъ другихъ училищъ, которые по какимъ либо обстоятельствамъ не могутъ продолжать классическаго ученія. Отъ учениковъ поступающихъ въ училища т. е. купеческаго и мѣщанскаго сословія и другихъ податныхъ состояній требуются увольнительныя отъ общества свидѣтельства, отъ представителей которыхъ ученики реального курса освобождаются и на основаніи Высочайшаго утвержденнаго 29 Марта сего года Положенія о реальныхъ классахъ, дѣти купцовъ 1-й и 2-й гильдій, съ отличною похвалою окончившіе курсъ реальныхъ наукъ и получившіе аттестаты 1-го разряда, пользуются преимуществами воспитанниковъ Коммерческихъ Училищъ и Московской Практической Коммерческой Академіи, а дѣти купцовъ третьей гильдіи и мѣщанъ, получившіе такіе же аттестаты, освобождаются отъ тѣлеснаго наказанія и послѣдніе отъ рекрутства, соизволивъ за сію повинность 500 рубл. ассигнаціями при наступленіи очереди. Распределеніе часовъ и предметовъ можно видѣть при реальныхъ классахъ въ домѣ Виленской Губернской Гимназій.

Санкт-Петербургъ, 12 Сентября.

Высочайшій Рескриптъ,

Господину Командиру 6-го Пѣхотнаго Корпуса, Генералъ-Адъютанту Нейдегарду.

Господинъ Генералъ-Адъютантъ Нейдегардъ!

Осмотрѣвъ въ числѣ войскъ, при Бородинѣ собранныхъ, въѣхавъ въ 6-й Пѣхотный Корпусъ, Я, къ совершенному удовольствію, нашелъ оный въ отличнѣйшемъ порядкѣ и устройствѣ во всѣхъ отношеніяхъ, не смотря на то, что Корпусъ сей укомплектованъ былъ молодыми нижними чинами, еще въ недавнемъ времени въ военную службу поступившими. — Вашими ревностными трудами, неунывною заботливостію и дѣятельностію, 6-й Пѣхотный Корпусъ сдѣлалъ весьма быстрые успѣхи по всемъ частямъ военскаго образованія, и доведенъ до той степени превосходства, въ коей Я привыкъ и желаю всегда видѣть Россійскія войска. — Мнѣ пріятно изъ-

Вильно.

Яśnie Ошвѣсены Pan Wilenski Wojenny Gubernator, Grodziencki, Miński i Białostocki Jenerał-Gubernator, Jenerał-Adjutant Xiążę Nikołaj Andrzejewicz Dołhorukow, dnia 21-go teraż. m. o godzinie 8-mej rano, raczył wyjechać do Gubernii Mińskiej.

Яśnie Ошвѣсены Pan Wilenski Gubernator Cywilny, Radzca Stanu, Kamerher Dworu Jego Cesarzskieg Mości i Kawaler, Xiążę Jerzy Alexiejewicz Dothorukij, powróciwszy z udzielonego czteromiesięcznego urlopu, d. 15 terażniejszego Września przystąpił do sprawowania swojego urzędowania. (Wil. Gub. Wiad.)

Дирекція Szkół Gubernii Wilenskiej, niniejszém ма сшезчытъ уwiadomić, iż, z rozporządzenia Zwierzchności, w Gimnazjum Gubernialném Wilenskiém, od 1-go Października terażniejszego roku, zostaną otworzone publiczne kursa nauk Technicznych, a mianowicie: Mechaniki praktycznej, Chemii praktycznej, Rysunkow, oraz Rysunku, zastosowanego do Satuk i Technologii, na które to kursa mogą uczęszczać osoby wszystkich stanow. Do pierwszej klasy przyjmowani będą uczniowie, nie młodsi od lat 10-ciu, ani starsi od 12-tu. Do klasy drugiej i trzeciej Kursu Realnego, będą przyjmowani uczniowie i z innych szkół, którzy dla jakichkolwiek okoliczności nie mogą kontynuować klassycznych nauk. Od uczniów wchodzących do tej szkoły, t. j. stanu kupieckiego i mieszczanńskiego i innych stanow podstkowych, wymagane są świadectwa uwolnienia od zgromadzeń, od składania których, uczniowie Realnego Kursu, są wolni, i na ośnowie Najwyżej utwierdzonej dnia 29 Marca tego roku Ustawy o klassach realnych, synowie kupców 1-zej i 2-giej gildy, po ukończeniu z odznaczącą się pochwałą kursu nauk realnych i po otrzymaniu attestatow 1-go rzędu, używają prerogatyw uczniów szkół Handlowych i Moskiewskiej Praktycznej Akademii Handlowej, a synowie kupców trzeciej gildy i mieszczan, po otrzymaniu takichże attestatow, wolnymi stają się od karanja cielesnego, a ostatni i od rekrutwa, z obowiązkiem wniesienia za tę powinność 500 rubli assygnacyami za przypadieniem kolei. Rozkład godzin i przedmiotow, można widzieć przy klassach realnych w domu Wilenskiego Gimnazjum Gubernialnego.

Санкт-Петербургъ, 12-го Września.

НАЖВѢШЕУ РЕСКРИПТЪ,

Пану Dowódcy 6-go Korpusu Piechoty, Jenerał-Adjutantowi Neidgardowi.

Panie Jenerale-Adjutancie Neidgardt!

Obejrzawszy w liczbie войскъ, pod Borodino zebranych, powi-rzony wam 6-ty Korpus Piechoty, z zupełném zadowoleniem, analizłem go w odznaczającym się porządku i urządzeniu we wszystkich względach, bez względu na to, że Korpus ten skompletowany był z młodego ludu rang niższych, którzy w niedawnym jeszcze czasie weszli do służby wojskowej. — Przez wasze gorliwe trudy, niezmordowaną staranność i czynność, 6 ty Korpus Piechoty, uczynił nader szybkie postępy we wszystkich częściach wojskowego ukształcenia, i doprowadzony do tego stopnia wyższości, do której nawykłem i którą pragnę zawsze widzieć w wojskach Rossyjskich. — Przyjemnie Mi jest oświadczyć wam szczerze Moję przyzna-

двять вамъ искреннюю Мою признательность за столь примѣрно-полезное и усердное служеніе ваше. — Пробывая къ вамъ всегда благосклонный.

На подлинномъ Собственною Его Императорскаго Величества рукою подписано:

НИКОЛАЙ.

Въ лагерь при селѣ Бородинѣ.
30 Августа 1839 года.

Высочайшимъ Приказомъ отъ 30 Августа, производятся за отличіе по службѣ: изъ *Генералъ-Майоровъ въ Генералъ-Лейтенанты*: Военный Начальникъ Люблинской Губерніи, *Гурко 1-й*. Начальникъ 23-й Пѣхотной дивизіи, *Гладышевъ*. Начальникъ 22-й Пѣхотной дивизіи, *Толмаговъ 1-й*. Начальникъ 15-й Пѣхотной дивизіи, *Данненбергъ 1-й* — всѣ четверо съ оставленіемъ при прежнихъ должностяхъ. Командующій 17-ю Пѣхотною дивизіею, *Нбеловъ 1-й*. Командующій 2-ю Драгунскою дивизіею, *Монтрезоръ*, — оба съ утвержденіемъ въ настоящихъ должностяхъ. Командиръ 1-й бригады 7-й Легкой Кавалерійской дивизіи, *Муравьевъ 2-й*, съ назначеніемъ Начальникомъ 2-й Легкой Кавалерійской дивизіи. Командиръ Лейбъ-Гвардіи Преображенскаго полка и 1-й Гвардейской Пѣхотной бригады, *Генералъ-Адъютантъ Миклулинъ 1-й*, съ состояніемъ при Отдѣльномъ Гвардейскомъ Корпусѣ и съ оставленіемъ въ званіи Генералъ-Адъютанта.

— Высочайшимъ Именнымъ Указомъ, даннымъ Капитулу Россійскихъ Императорскихъ и Царскихъ Орденовъ, въ 29 день Іюля, Почетные Граждане *Петръ и Владиміръ Алексѣевы*, Всемилостивѣйше пожалованы Кавалерами Ордена *Св. Станислава 3-й степени*, въ изъявленіе благоволенія Его Императорскаго Величества къ похвальнымъ побужденіямъ о пожертвованіи 50 тысячъ рублей, на учрежденіе при Св. Петербургскомъ Технологическомъ Институтѣ стипендіи для воспитанія трехъ бѣдныхъ сиротъ, съ тѣми по сему ордену правами, какія принадлежать лицамъ купеческаго званія, на основаніи § 81-го Высочайше утвержденного Статута Ордена *Св. Станислава* въ 28-й день Мая текущаго года.

Государственный Совѣтъ въ Департаментѣ Законовъ и въ Общемъ Собраніи, рассмотрѣвъ докладъ Общаго Собранія первыхъ трехъ Департаментовъ Правительствующаго Сената, по вопросу: какъ поступать въ принятіи и совершеніи актовъ, на имѣнія, отъ нѣмыхъ предполагаемыхъ? признаетъ и съ своей стороны предполагаемое Правительствующимъ Сенатомъ различіе между глухонемыми грамотными и безграмотными, и между актами тѣхъ, которые совершаются исключительно въ ихъ пользу, отъ тѣхъ, которые могутъ имѣть для нихъ обязательную силу, совершенно основательнымъ. Соглашаясь и съ прочими частями заключенія, въ настоящемъ докладѣ Сената изложеннаго, Государственный Совѣтъ считаетъ нужнымъ только: во первыхъ, распространить предполагаемыя теперь для глухонемыхъ постановленія и на нѣмыхъ, признавая нѣмыми лица, лишенные всякой способности передавать мысли и волю своею рѣчами, и во вторыхъ, разрѣшить вопросъ: какими образомъ поступать въ тѣхъ случаяхъ, если иногда какія-либо семейныя отношенія неминуемо требуютъ совершить актъ, имѣющій обязательную силу для глухонемого или нѣмого безграмотнаго. Въ слѣдствіе того, Государственный Совѣтъ *положилъ*: Св. Гражд. Законовъ (Томъ X) стат. 474—480 о свидѣтельствovanіи и подписаніи актовъ дополнить слѣдующимъ: 1) Акты, выдаваемые глухонемыми и нѣмыми, умѣющими читать и писать, принимаются къ совершенію и признаются действительными на общемъ основаніи, съ тою только предосторожностію, чтобы таковыя лица, при выдачѣ, и совершеніи акта въ Присутствіи оного, для учиненія имъ установленнаго депозита, и чтобы депозитъ сей, имаю свѣдѣніи написанный, по запискѣ въ журналъ, хранился при крѣпостныхъ дѣлахъ; если же актъ таковаго лица требуетъ одной явки у Маклерскихъ дѣлъ, то Маклеръ обязанъ взять лично отъ него подписку и пригласить двухъ, извѣстныхъ и знающихъ совершителя людей, для засвидѣтельствованія действительности всего того въ книгѣ, въ которой должна быть написана и подписка. 2) Акты, между глухонемыми и нѣмыми, неумѣющими читать и писать, и другими лицами, кто бы они ни были, постановляемые, принимаются къ совершенію тогда только, когда актомъ что либо безусловно и исключительно предоставляется въ пользу самаго глухонемого, или нѣмого, безъ всякихъ съ его стороны обязательствъ. 3) Къ совершенію акта для глухонемого, или нѣмого, неумѣющихъ читать и писать, лично обязательнаго, требуются всѣ тѣ, въ охраненіи подобнаго лица, предосторожности и пра-

не за такъ wzorowie pożyteczną i gorliwą służbę waszą. — Zostając ku wamъ zawsze przychylnymъ.

Na autentyku Własną Jego Cesarskiej Mości ręką podpisano:

NIKOLAJ.

W obozie pod wsią Borodinem.
30-go Sierpnia 1839.

Przez Najwyższy Rozkazъ Dzienny, dnia 30 Sierpnia, wyniesienъ za odznaczenie się w służbie: *Jenerał-Majorowie na Jenerał-Poruczników*: Wojakowy Naczelnikъ Gubernii Lubelskiej, *Hurko 1-szy*. Naczelnikъ 23-ciej Dywizyi pieszej, *Gładyszew*. Naczelnikъ 22-giej dywizyi pieszej, *Tolmaczew 1-szy*. Naczelnikъ 15-tej dywizyi pieszej, *Dannenberg 1-szy*. — wszyscy czterej z pozostaniem na obowiązkachъ dotychczasowych. Dowodzący 17-tą dywizyą pieszą, *Niejełow 1-szy*. Dowodzący 2-gą Dywizyą Dragonów, *Montresor*, — obadwa z utwierdzeniem na obowiązkachъ terażniejszych. Dowódca 1-zej brygady 7-mej dywizyi Lekkiej Jazdy, *Murawjew 2-gi*, z назначениемъ Naczelnikiemъ 2-ej dywizyi Lekkiej Jazdy. Dowódca Gwardyi pólku Преображенскаго и 1-szej бryгady Piechoty Gwardyi, *Jenerał-Adjutantъ Mikulin 1-szy*, z liczeniem się przy Oddzielnymъ Корпусіе Gwardyi i pozostaniem w nazwanіи Jenerał-Adjutanta. (G.S.P.)

— Przez Najwyższy Ukazъ Imienny, do Kapituły Rossyjskichъ Cesarzkichъ i Królewskichъ Orderów, w dniu 29 m Lipca, Poczetni Hraždanie *Piotr i Włodzimierzъ Aleksiejewy*. Najłaskawiej mianowani Kawalerami Orderu *Sw. Stanisława 3-go stopnia*, na okazanie zadowolenia Jego Cesarskiej Mości ku chwalebnymъ pobudkomъ o poświęcenіи 50—tysięcy rubli, na ustanowienie przy St. Petersburgkimъ Technologicznymъ Instytucie stypendyów dla trzechъ ubogichъ sierot, z temi orderu prawami, jakie przynależытymi są osobomъ stanu kupieckiego, na osnovie § 81-go Najwyższej utwierdzonego Statutu Orderu *Sw. Stanisława* w dniu 28-m Maja bieżącego roku.

Rada Państwa na Departamencie Praw i na Powszecznémъ Zebraniu, rozpatrzywszy przełożenie Połączonego Zebrania pierwszychъ trzechъ Departamentówъ Rzządzającego Senatu, na mocy zapytania: jakъ postępować w przyjmowaniu i utwierdzaniu aktów, na majątki, przedstawionychъ od niemychъ? Uznaje i ze swojej strony uważaną przez Rządzący Senatъ różnicę pomiędzy глухонемymi, umiějącymi czytać i pisać a nieumiějącymi ani czytać, ani pisać, oraz między aktami temi, które utwierdzają się wyłącznie ku ichъ dobru, od tychъ, które mogą mieć dla nichъ moc obowiązującą, dostatecznie gruntownémъ. Zgadając się i z dalszemi częściami wniosku, w obecnémъ przełożeniu Senatu objętego, Rada Państwa uważa potrzebnémъ tylko: naprzód, rozciągającъ zamierzone teraz dla глухонемыхъ postanowienia i na niemychъ, uznającъ zani-mego osobę, pozbawioną wszelkiej zdolności wydawania myśli i woli swej wyrazami, i powtóre, rozstrzygnąć pytanie: jakimъ sposobemъ postępować w takichъ zdarzeniachъ, jeżeli kiedy jakiegolwiekъ familijne stosunki niezbędnie wymagać będą utwierdzić aktъ, mający moc obowiązującą dla глухонемого albo niemego, nieumiějącego ani czytać ani pisać. Na skutekъ tego, Rada Państwa postanowiła: Pol. Pr. Cywil. (Tomъ X) art. 474—480 o poświadczaniu i podpisaniu aktówъ dopełnić w sposóbъ następujący: 1) Akta wydawane przez глухонемыхъ i niemychъ, umiějącychъ czytać i pisać, przyjmują się do utwierdzenia i uznają się obowiązującymi na osnovie powszechniej, z tą tylko ostryżnością, ażeby takie osoby, przy wydaniu i utwierdzeniu aktu w urzędzie Sądowymъ, przywoływane były osobiście do sądu, dla uczynienia imъ ustanowionego wypytania, i ażeby wypytanie to, przez nichъ własnoręcznie napisane, po wpisaniu do żurnалу, chowane było przy aktachъ wieczystychъ; jeżeli zaś aktъ takiej osoby wymaga samego tylko zjawienia w księgachъ maklerskichъ, tedy Makler obowiązany jest wziąć osobiście od niego podpisę i wezwać dwóchъ ludzi, znających i znającychъ przyznającego, dla zaświadczenia rzeczywistości tego wszystkiego w księdze, w której powinna być zapisana i podpiska. 2) Akta, między глухонемymi a niemyми, nieumiějącymi ani czytać, ani pisać, a innemi osobami, ktobykolwiekъ to był, stanowione, przyjmują się do utwierdzenia wtedy tylko, kiedy przez aktъ cokolwiekъ bezwarunkowie i wyłącznie zostawuje się na rzeczъ samego глухонемого, albo niemego, bezъ żadnychъ z jego strony zobowiązań. 3) Do utwierdzenia aktu dla глухонемого, lub niemego, nieumiějącychъ ani czytać, ani pisać, osobiście obowiązującego, potrzebne są te wszystkie, w ochronie podobnej osoby, ostryżności i prawidła, jakie prawami są ustanowione na rzeczъ małoletnichъ i pozbawionychъ rozsądku; w przeciwnémъ zda-

вила, какія по закону установлены въ пользу малолѣтнихъ и лишенныхъ разсудка; въ противномъ случаѣ никакой актъ сего рода на имя, или отъ имени безграмотнаго глухонѣмого и нѣмого, со дня изданія сего закона, не принимается къ совершению, а если будетъ совершенъ, то признается ничтожнымъ. *Примѣчаніе:* Нѣмыми разумеются тѣ лица, которые, имѣя слухъ, лишены всякой способности объявлять мысли и волю свою рѣчами. Высочайше утверждено 30 Іюля 1839 года. (По Общему Собранію первыхъ трехъ Департаментовъ Августа 21).

ПАМЯТНИКЪ НА БОРОДИНСКОМЪ ПОЛѢ.

Кто изъ Русскихъ не знаетъ, что по волю Государя Императора открытъ, 26 Августа 1839 года, памятникъ на Бородинскомъ полѣ, въ честь храбрыхъ защитниковъ отечества, участвовавшихъ въ Бородинской битвѣ, озявшаей безсмертною славой Русское оружіе? Блестательное торжество, соединенное съ огромными маневрами, сопровождало этотъ праздникъ цѣлой Россіи. Счастливы тѣ, кто былъ свидѣлемъ такого событія, которое наполнило радостью сердца всѣхъ, кому драгоценна слава отечества!... Но тѣмъ больше увѣрены мы, что предлагаемое здѣсь описаніе Бородинскаго памятника, доставитъ нашимъ читателямъ истинное наслажденіе. О такихъ предметахъ мало сазать: любопытны; нѣтъ, нравственное чувство придаетъ имъ цѣну неизмѣримую, и мы почитаемъ себя особенно счастливыми, что можемъ въ этомъ случаѣ предупредить желаніе всѣхъ просвѣщенныхъ Русскихъ.

На Бородинскомъ памятникѣ находятся слѣдующія надписи:

1-я. *Подъ образомъ Спасителя:*
Въ немъ спасеніе.

Ниже:

Бородинское Сраженіе 26 го Августа 1812 года.
2-я. *На правой стѣнѣ отъ образа:*
1838.

Благодарное отечество полагившимъ животь на полѣ чести.

Ниже:

Русскихъ	Убито.	Ранено.
Генераловъ	3	12
Воиновъ	до 15,000	30,000

3-я. *Съ лѣвой стороны отъ образа:*

Кутузовъ, Барклай де Толли, Багратионъ.

Ниже:

Русскихъ было въ строю:

Пѣхоты 85,000, конницы 18,000, казаковъ 7,000, орудій 10,000, орудій 640.

4-я. *На правой стѣнѣ N. 2-го:*

Отступили съ честью, чтобы въразѣ побѣдить.

Ниже:

Вторгнулось въ Россію 554,000
Возвратилось 79,000

5-я. *На право отъ N. 3-го.*

Умерли за отечество полководцы: Багратионъ, Тучковъ 1-й, Тучковъ 4-й, Графъ Кутайсовъ.

Всѣмъ прочимъ слава!

6-я. *Назади, противъ образа:*

Франція, Италия, Неаполь, Австрія, Баварія, Виртембергъ, Саксонія, Вестфалія, Пруссія, Голландія, Испанія, Португалія, Польша, Швейцарія и Германскій Союзъ; всѣхъ 20 языковъ.

Ниже:

Вывели въ строй:

Пѣхоты 145,000, конницы 40,000, орудій 1,000.

7-я. *На лѣво отъ предыдущаго:*

Европа оплакала паденіе храбрыхъ сыновъ своихъ на поляхъ Бородинскихъ.

Ниже:

Непріятелей	Убито.	Ранено.
Генераловъ	9	50
Воиновъ	20,000	40,000

8-я. *Направо отъ N. 6-го:*

Властолюбіе неограниченное изумило Европу, и успокоилось посреди пустынь Океана.

Ниже:

Москва занята непріятелемъ 2-го Сентября 1812 года.

Александръ вступилъ въ Парижъ 19-го Марта 1814 года.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

П р у с с і я.

Берлинъ, 20 Сентября.

Мы узнаемъ, что лица представившія Его Кор. Величеству просьбу о посредничествѣ, чтобы споспѣшествовать восстановленію Христіанскаго владѣнія въ Иерусалимѣ, удостоились милостиваго и благосклоннаго принятія и получили даже увѣреніе Его Величества, одобряющее ихъ благочестіе и человѣколюбивыя намѣренія, но вмѣстѣ съ тѣмъ обратили ихъ

въ ренію, жаден актъ tego rodzaju na imię, albo w imieniu nieumiejącego ani czytać, ani pisać głuchoniemego i niemego, od dnia wydania tego prawa, nie ma być przyjmowanym do utwierdzenia, a jeśli będzie utwierdzony, tedy uznaje się nieważnym. *Uwaga.* „Niemymi uważają się te osoby, które, mając słuch, pozbawione są wszelkiej zdolności objawiania myśli i woli swojej wyrazami.“ Najwyżej utwierdzono d. 30 Czerwca 1839 roku. (Z Polzcz. Zebr. pierwszych trzech Departamentów, d. 21 Sierpnia).

POMNIK NA BORODIŃSKIEM POLU.

Komuż z Rosyan nie wiadomo, że z woli Cesarza Jego Mości, odkryty został, dnia 26-go Sierpnia 1839 roku, pomnik na Borodińskim polu, ku czci walecznych obrońców ojczyzny, uczestników Borodińskiej bitwy, która uświetniła wieki starą sławą Rosyi? Świetny tryumf, połączony z wielkimi manewrami, obchodzony był w dniu tym, uroczystym dla całej Rosyi! Szczęśliwi, co byli świadkami tego wypadku, który napęłił radością serca wszystkich, komu drogą jest sława ojczyzny!... I tym więcej pewni jesteśmy, że umieszczając się tu opisanie pomnika Borodińskiego, przyniesie prawdziwą słodycz naszym czytelnikom. O takich przedmiotach mało jest do powiedzenia: ciekawość, nie, moralne uczucie nadaje im szacunek niezmierny, my zaś, uważamy siebie nader szczęśliwymi, że w zdarzeniu tém możemy uprzedzić życzenie wszystkich oświeconych Rosyan.

Na pomniku Borodińskim są napisy następujące:

1-szy. *Pod wizerunkiem Zbawiciela:*
W NIM ZBAWIENIE.

Niżej:

Bitwa Borodińska 26-go Sierpnia 1812 roku.
2 gi. *Z prawej strony wizerunku:*
1838.

Wdzięczna ojczyzna poległym na polu chwały.

Niżej:

Rosyjskich	Poległo.	Raniono.
Generałów	3	12
Wojowników	do 15,000	30,000

3-ci. *Z lewej strony wizerunku:*

Kutuzow, Barclay-de-Tolli, Bagration.

Niżej:

Rosyan było w szuku:

Piechoty 85,000, Jazdy 18,000, Kozaków 7,000, uzbrojenia 10,000, dział 640.

4 ty. *Z prawej strony od N. 2-go.*

Cofnęli się z honorem, ażeby pewnie zwyciężyć.

Niżej:

Wkroczyło do Rosyi 554,000.
Powróciło 79,000.

5-ty. *Na prawo od N. 3-go.*

Polegli za ojczyznę wodzowie: Bagration, Tuczokow 1-szy, Tuczokow 4-ty, Hrabia Kutajsov.

Wszystkim innym sława!

6-ty. *Z odwrótniej strony naprzeciw wizerunku.*

Francya, Włochy, Neapol, Austrya, Bawaryja, Wirtemberg, Saxonja, Westfalia, Prussy, Hollandya, Hiszpania, Portugalia, Polska, Szawajcarya i Związek Niemiecki; wszystkich 20 narodów.

Niżej:

Wystawili w szukach:

Piechoty 145,000, Jazdy 40,000, dział 1,000.

7-my. *Na lewo od poprzedniego:*

Europa opłakała śmierć walecznych synów na polach Borodińskich.

Niżej:

Nieprzyjaciół	Poległych	Raniono.
Generałów	9	50
Wojowników	20,000	40,000

8-my. *Na prawo od N. 6-go.*

Niepokonowana żądza panowania zdumiła Europę i zaspokoili się wśród pustyni Oceanu.

Niżej:

Moskwa zajęta przez nieprzyjaciela 2-go Września 1812 roku.

Alexander wszedł do Paryża 19 go Marca 1814 roku. (G.S.P.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

P r u s s y.

Berlin, 20-go Września.

Dowiadujemy się, że te osoby, które przedstawiły Królowi J.Mci prośbę o pośrednictwo, aby wyjednać przywrócenie Państwa Chrześcijańskiego w Jerozolimie, znalazły u Monarchy najłaskawsze przyjęcie, a nawet uznanie pochwalające ich pobożność i pomysł ludzki, ale zarazem zwrócono ich uwagę na wielkie, a może nawet niepodobne do pokonania trudności, które stoją na

вниманіе на великія, а можетъ быть и непреодолимыя трудности, препятствующія исполненію этого желанія, безъ сомнѣнія раздѣлаемаго половиною Европы.

— Слышно, что по дѣлу вознагражденій опредѣленныхъ договоромъ между Мексикою и Франціею, послѣдняя просила нашего Короля о принятіи на себя рѣшенія по третейскому суду, но что Король отказался отъ этого. (G.C.)

Австрія.

Вѣна, 14-го Сентября.

Султанъ подтвердилъ временное правленіе Сербіи. Невѣдомо еще прійдетъ ли Князь Михаилъ и когда именно. Въ Сербіи, Босніи и Албаніи господствуетъ совершенное спокойствіе. Англійскій консулъ Полковникъ Годжъ, прибылъ въ Бѣлградъ и вступилъ въ отправленіе своей должности.

— По письмамъ полученнымъ изъ Аѳенъ чрезъ Триестъ, въ Македоніи и въ Тессаліи, возникаетъ сильное волненіе, въ Албаніи же составилась шайка грабителей, простирающаяся числомъ до 1,000 человекъ.

16-го Сентября.

Въ сію минуту получены извѣстія изъ Константинополя, отъ 4 ч. с. м. Изъ нихъ узнаемъ мы, что должность Министра Финансовъ (маліа назиръ) упріздена; вмѣсто его учреждены два отдѣльных Министерствъ: одно для финансовъ Императорской казны, второе для Государственныхъ имѣній. Саримъ Эффенди назначенъ мустешаромъ Верховнаго Визиря, съ предоставленіемъ ему старшинства передъ прочими чиновниками, на правахъ присвоенныхъ званію Министра Внутреннихъ Дѣлъ. Извѣстный Англійскій Капитанъ Напаръ находится въ Константинополѣ. Адмиралъ Стопфордъ 31 ч. пр. м. былъ аудіенцію у В. Визиря, послѣ чего оставилъ Константинополь. Касательно рѣшеній насчетъ Мехмеда-Али, ничего неслышно. (G.C.)

Лембергъ, 11-го Сентября.

10 с. м. открытъ здѣсь сеймъ Галиціи и Лодомеріи, подъ председательствомъ Эрцъ-Герцога Фердинанда д'Эсте, военнаго и Гражданскаго Генераль-Губернатора. Въ десяти часовъ часу утра штаты собрались въ приготовленную для сего залу университетской библіотеки. Въ одинадцатомъ часу послѣдовала торжественный въѣздъ Императорско-Королевскихъ Комиссаровъ: Главнаго Комиссара Его Высочества Эрцъ-Герцога и Графа Альфреда Мотечкаго, Императорско-Королевскаго подкоморія и оберъ-гофмаршала, Викентія Скржискаго, мечника Галиціи и Лодомеріи. Послѣ сего было открыто заведеніе сейма. (O.G.C.P.)

Франція.

Парижъ, 8-го Сентября.

Генеральный Совѣтъ Эскаго Департамента предлагаетъ Правительству, учредить въ каждомъ Департаментѣ Земледѣльческія камеры и предоставить имъ те же права, которыми пользуются Коммерческія Палаты. Тотъ же генеральный Совѣтъ, изъявляетъ желаніе, чтобы отменить монополію на табакъ и чтобы сельскими дѣтелями дозволено было, разводять это растеніе, со вниманіемъ за то пошлыны, такъ, чтобы отъ этого казенные доходы ни мало не уменьшились. — Въ протоколѣ совѣщаній Генеральнаго Совѣта нижней Шранты, находимъ слѣдующее мѣсто: „Обширный планъ Инженера Мескелеца, провести при Рошфортѣ туннель подъ Шрантою, обратилъ на себя вниманіе Совѣта. Этотъ планъ, коего исполненіе доставитъ департаменту большія выгоды, потому, что этики чрезвычайно облегчено было бы сообщеніе между Бордо и западными департаментами, заслуживаетъ обратить на себя вниманіе Правительства. Прежде думали о висячемъ мостѣ, но великія трудности препятствуютъ устройству его, а между тѣмъ для торговли и путешествіямъ необходимо было бы нужно, открыть безопасное сообщеніе, потому, что плаваніе по этой рѣкѣ, по причинѣ быстрого теченія и неправильнаго возвышенія и пониженія воды, сопряжено съ многими опасностями. (A.P.S.Z.)

13-го Сентября.

Въ *Journal des Débats* пишутъ, что Адмиралъ Руссенъ отозванъ, на мѣсто его назначенъ посланникомъ въ Константинополь Г-нъ Понтуа, и что Г-нъ Серсе, первый секретарь Французской миссіи въ Ст. Петербургѣ, назначенъ полномочнымъ посланникомъ при Персидскомъ дворѣ. Г-нъ Серсе вскорѣ

презсудитъ проекту, безъ вѣдѣнія черезъ полове Европы подѣлаемому.

— Слыша, что въ интересѣ вознагражденій, застрѣженныхъ конвенціею между Мексикою и Франціею, былъ нашъ Король просенъ черезъ эту послѣднюю о принятіи на себя полубовного, але сія отъ него вымолвилъ. (G.C.)

Австрія.

Вѣна, 14-го Сентября.

Султанъ подтвердилъ тмчасовую рејенцію Сербіи. Czy Xiąża Michał zjedzie i w jakim czasie, o tém żadnymъ не можна zasięgnąć wiadomości. W Sербіи, Bосніи i Aлбаніи zupełna panuje spokojność. Konsul Angielski Półkownik Hodges, przybył do Bѣlgradu, i zaczął pełnić obowiązki swego urzędowania.

— Według listów z Aten, otrzymanych przez Ter-tyzsko, objawia się w Macedonii i Tessalii groźne wzburzenie, w Albanii zaś utworzyła się banda rabusiów, przeszło 1,000 ludzi wynosząca.

Dnia 16.

W tej chwili nadeszły doniesienia zej Stambułu daty 4 go b. m. Dowiadujemy się z nich, że miejsce Ministra skarbu (Malia Naziry), zostało skasowane; natomiast wprowadzono dwa oddzielne Ministerstwa: jedno do finansów skarbu Cesarzkiego, drugie do dzierżaw rządowych. Sarım Effendy został musteszarem Wielkiego Wezyra z zachowaniem starszeństwa przed innymi urzędnikami, tak, jak gdyby był Ministrem spraw wewnętrznych. Sławny angielski Kapitan Napier, bawił w Stambule. Admirał Stopford miał dnia 31 posłuchanie u Wielkiego Wezyra, po czém opuścił Stambuł. Względem postanowień, dotyczących Mehmeda-Alego, nie nie słychać. (G.C.)

Lwów, 11 Września.

Dnia 10 b. m., rozpoczął się we Lwowie Sejm prelatulawy Królestwa Galicyi i Lodomerii, pod przewodnictwem Arcy-Xięcia Ferdynanda Austriacko-Esteńskiego, Cywilnego i Wojennego Gubernatora Jeneralnego. Około godziny 10 przed południem, zgromadziły się Stany do umyślnie na tę uroczystość przyrządzonej sali biblioteki uniwersytetu. Pogodzinie 10, nastąpił uroczysty wjazd G. K. Kommissarzy, a mianowicie Arcy-Xięcia, jako głównego Kommissarza i JW. Alfreda Hrabiego Potockiego, G. K. Podkomorzego i Najwyższego Marszałka, oraz JW. Wincentego Skrzyńskiego, Miecznika Królestwa Galicyi i Lodomerii. Po czém sejm zagajony został. (G.R.K.P.)

Франція.

Парижъ, 8-го Сентября.

Rada Jeneralna Departamentu Aisne, przekłada Rządowi potrzebę urządzenia w każdym departamencie Izby Rolniczej, z takimiż prawami, jakie są nadane Izdom Handlowym. Taż rada Jeneralna, wyraża życzenie, aby monopolium tytoniu było zniesione, oraz iżby właściciom wolno było zajmować się uprawą tej rośliny, za opłatą poboru, tak, aby przez to dochody skarbowe w niczym się nie zmniejszyły. — W protokole narad Jeneralnej Rady departamentu dolnej Charente, znajdujemy następujące miejsce: „Wielki plan Inżyniera Mesqueler, ażeby pod Rochefort, zbudować tunel pod rzeką Charente, zwrócił na siebie pilnie uwagę Rady. Plan ten, którego wykonanie obiecuje wielkie korzyści departamentowi, ponieważ znacznie by ułatwił komunikacyę między Bordeaux i prowincjami zachodnimi, zasługuje na baczną uwagę Rządu. Dawniej myślano o urządzeniu mostu wiszącego; lecz wykonaniu tego planu, wielkie przeszkody stoją na zawadzie, a jednak życzyćby należało dla handlu i podróży otworzyć bezpieczną komunikacyę, zwłaszcza, iż żegluga na tej rzece, z przyczyny szybkiego pędu wody i nieregularnego jej podnoszenia się i opadania, połączona jest z wielkimi niebezpieczeństwami. (A.P.S.Z.)

Dnia 13.

Journal des Débats, nie tylko ogłosił podwołanie Admirała Roussin i mianowanie na jego miejsce Posłem w Stambule P. Pontois, ale doniósł także, że P. Sercéy, pierwszy Sekretarz Poselstwa francuzkiego w Petersburgu, przeznaczony został na Ministra Pełnomocnego przy dworze Perskim. P. Sercéy, niebawem z licznym

отправится съ многочисленною свитою въ Тегеранъ.

— Въ концѣ минувшей недели прибыли сюда: Герцогъ Декази и Графъ Поццо-ди-Борго.

— Сегодня поутру, Министры снова собрались въ домъ Министерства Иностраннѣхъ Дѣлъ и послѣ того отправились въ Сенъ-Клу. Полагаютъ, что возникшія вновь запутанности въ дѣлахъ Востока, подали поводъ къ столь частнымъ совѣщаніямъ Министровъ. Утверждаютъ, что и въ Александрію будетъ отправленъ новый генеральный консулъ.

— Въ одномъ изъ здѣшнихъ журналовъ пишутъ слѣдующее: „Вчера вечеромъ носились слухи, что Г-нъ Тьеръ получилъ приглашеніе немедленно прибыть въ Парижъ, гдѣ его въ непродолжительномъ времени ожидаютъ. Говорятъ также о предполагаемыхъ перемѣнахъ въ Министерствѣ. Впрочемъ, одна изъ знатныхъ особъ утверждала, что до сѣзда палаты, въ Министерствѣ не произойдутъ никакія перемѣны.“

— Морской Министръ приказалъ капитану брига *Malouine* взять съ собою Дагеротипъ. Капитанъ выучился у изобрѣтателя, какъ обращаться съ симъ инструментомъ. Публика любопытна узнать, каковы будутъ изображенія отпечатанныя подлѣ вліяніемъ вѣтровъ лучей тропического солнца. Известно, что бригъ *Malouine* отправляется къ западнымъ берегамъ Африки.

— Изъ Тулона пишутъ отъ 9-го с. м. слѣдующее: „Сицилійская флотилія, состоящая подъ начальствомъ Барона Сенъ-Николя, выходитъ сегодня изъ Генуэзской гавани въ Тулонъ. Означенная флотилія состоитъ изъ 7-ми кораблей, въ числѣ коихъ одинъ 80 пушечный линейный, и не отправляется въ Левантъ, какъ ошибочно сказано въ Аугсбургской газетѣ, но войдетъ въ Гибралтарскій проливъ. Кажется, флотилія сія отправляется съ тѣмъ, чтобы понудить Марокканскаго Императора дать удовлетвореніе за оскорбленія, нанесенныя Неаполитанскому правительству.“

14-го Сентября.

Г-нъ Понтуа живетъ въ Парижѣ. Говорятъ, что онъ не охотно принялъ вѣренную ему должность, хотя и приготавливается въ дорогу, и чрезъ пять дней отправится въ Марсель.

— Донъ-Карлосъ прибылъ во Францію. Говорятъ, что онъ писалъ собственноручное письмо къ Людовику Филиппу, которое дошло къ Королю тайно. Носится слухъ, что въ Наваррѣ были разныя неистовства. Говорятъ, что жители довершали самыя незаконныя поступки. Молодая маркиза * * * и всѣ двинцы ея свиты претерпѣли жестока оскорбленія. Пограничное Французское начальство не знаетъ, что дѣлать съ многочисленными выходцами, и съ нетерпѣніемъ ожидаетъ распоряженія по сему предмету отъ своего правительства.

15-го Сентября.

Нота помѣщенная въ Англійскихъ журналахъ о причинахъ назначенія Г-на Понтуа, произвела во Франціи столь непріятное впечатлѣніе, что Правительство было вынуждено опровергать оную рѣшительнымъ образомъ. Неизмѣненнымъ основаніемъ условій есть и будетъ, предоставленіе Мегмеду-Али правъ, требуемыхъ имъ въ настоящихъ обстоятельствахъ. Слухи носятъ, что Адмиралъ Руссенъ будетъ назначенъ начальникомъ флота на Средиземномъ морѣ: (О.Г.Ц.П.)

16-го Сентября.

Ново-опредѣленная цѣна хлѣба, опять произвела большое неудовольствіе между классомъ рабочихъ, что заставило мѣстныхъ начальства, принять нужныя мѣры предосторожности. (G.C.)

Б е л г і я.

Брюссель, 8-го Сентября.

Въ одномъ изъ журналовъ пишутъ, что правительство перемѣнило намѣреніе возвысить пошлину на заграничное полотно. (О.Г.Ц.П.)

14-го Сентября.

Сегодняшняго числа ожидаютъ въ Литтихъ Герцога Фердинанда, Саксенъ-Кобургскаго и его дѣтей: Принцессу Викторію, также Принцевъ Августа и Леопольда, возвращающихся изъ Лондона. (G.C.)

А н г л і я.

Лондонъ, 13-го Сентября.

Король и Королева Бельгійскіе находятся еще въ Виндзорскомъ дворцѣ. Герцогъ Фердинандъ Сак-

орзакіемъ посольства, уда się w drogę do Teheranu.

— Przybyli tu w końcu zeszłego tygodnia: Xiążę Decazes i Hr. Pozzo-di-Borgo.

— Znowu dziś rano zbierali się Ministrowie w pałacu Ministerstwa Spraw Zagranicznych, a następnie udali się do St. Cloud. Sądzą, że nowe powikłania Spraw Wschodnich, są powodem tak częstych narad Ministrów; mówią także, że i do Alexandryi posłany będzie nowy Konsul Jeneralny.

— Piszę jeden z naszych dzienników: „Wczora wieczorem krążyły wieści, że P. Thiers wezwany został, aby się natychmiast udał do Paryża, i że niebawem spodziewany jest w naszej stolicy. Przytém wnioskowano o mających się zmianach w gabinecie. Możemy jednak zapewnić z najlepszego źródła, że osoba znakomita miała oświadczyć, iż przed 1b zebraniem się, żadne zmiany w Ministerstwie nie zajdą.“

— Minister morski polecił Kapitanowi brygu *Malouine* wziąć Daguerrotyp na swój pokład. Kapitan dokładnie się wynoczył od wynalazcy całego postępowania. Ciekawość publiczna jest natężona: jak się wydadzą obrazy, skreślone wpływem skwarne go słońca; wiadomo bowiem, że *Malouine* płynie ku zachodnim brzegom Afryki.

— Donoszą z Tulonu pod dniem 9 b. m.: „Flota Sy-cylijska, zostająca pod dowództwem Barona St. Nicolas, wypływa dziś z Genui, udając się do Tulonu. Flota pomieniona składa się z 7-miu okrętów, między którymi jest jeden liniowy o 80 działach, i nie udaje się na Wschód, jak błędnie *Gazeta Augsburgska* głosi, lecz do cieśniny Gibraltarskiej. Zdaje się, że zechce zmusić Cesarza Marokańskiego do zadośćuczynienia za niektóre urazy, jakich Rząd Neapolitański od niego doznał.“

Dnia 14-go.

P. Pontois bawi w Paryżu; mówi, że niechętnie przyjął powierzone mu obowiązki, gotuje się jednak do podróży, i za pięć dni do Marsylii odjeżdża.

— Don Karlos schronił się do Francyi. Mówią, że pisał własnoręczny list do Ludwika Filipa, który tajemnie ręk Monarchy doszedł. Zdaje się, że okropne wypadki zasłyły w Nawarze; mieszkańcy mieli popełnić najwyznadsze bezprawia. Młoda Margrabina*** i wszystkie niewiasty z jej orszaku, doznały zniewagi. Władze Francuzkie nie wiedzą, co mają czynić z tylu wychodźcami, i oczekują niecierpliwie rozkazu rządu.

Dnia 15.

Nota, umieszczona w dziennikach Angielskich, o rzeczywistym duchu mianowania P. Pontois, tak nieprzyjemne we Francyi sprawiła wrażenie, że Rząd ujrzał się spowodowanym do zbijania jej w wyrazach nader stanowczych. Niezmienną podstawą układów jest, i nadal będzie, udzielenie Mehmed-Alemu praw, których w obecnych żąda okolicznościach. Rozgłoszono, że Admirał Roussin, otrzyma dowództwo floty na morzu Śródziemnem. (G.R.K.P.)

Dnia 16.

Nowo-ustanowiona cena chleba, zrzuciła znowu wielkie nieukontentowanie pomiędzy klasą robotniczą, co spowodowało władze do stosownych środków ostrożności. (G.C.)

Б е л г і я.

Bruxella, 8 Września.

Jeden z dzienników donosi, że Rząd Francuzki zmienił zamiar podwyższenia cła od wprowadzanego płótna zza granicy. (G.R.K.P.)

Dnia 14.

Dnia dzisiejszego jest spodziewany w Leodium, Xiążę Ferdynand Sasko-Koburgski i jego dzieci: Xiężniczka Wiktorya, tudzież Xiążęta: August i Leopold, wracający z Londynu. (G.C.)

А н г л і я.

Londyn, dnia 13 Września.

Król i Królowa Belgijscy, jeszcze bawią w zamku Windsorskim. Xiążę Ferdynand Sasko-Koburgski, wy-

сень-Кобургскій отъѣхалъ съ семействомъ своимъ въ Вулвичъ, куда его провожали изъ Виндзера всѣ высокія особы, (а отсюда онъ отплылъ на твердую землю. Герцогъ и Герцогиня Кембриджскіе выѣхали въ Мидлѣтоунъ-Паркъ для посѣщенія фамиліи Графа Жерсей.

— Директоры общества принявшаго на себя постройку туннеля подъ Темзою, давали на сѣхъ дняхъ въ туннель обѣды, на коихъ находилось 280 посѣтителей и до 500 зрителей, по большой части дамъ.

14-го Сентября.

Увольненіе изъ кабинета Секретаря Военнаго Министерства Лорда Говика и Секретаря Адмиралтейства Г. Карла Вуда, подало поводъ въ войскахъ и во флотѣ къ чувствительному сожалѣнію, потому, что они основательно знали части своей по службѣ и умѣли снискать всеобщую привязанность. (О.Г.Ц.П.)

— Магистратъ города Карлила, издалъ повелѣніе арестовать начальника Хартнстовъ Др. Тайлора, потому, что онъ произнесъ возмутительныя рѣчи къ народу въ поманутомъ городѣ. (G. C.)

Швейцарія.

Аарау, 15 Сентября.

Безпокойства происходившія въ первыхъ числахъ (6) с. м. въ Цюрихѣ, окончились избраніемъ новаго совѣта, котораго начальникомъ сдѣлалъ Г-нъ Геосъ. Крестьяне вооруженные дубинами, подъ начальствомъ чиновъ такъ называемаго комитета вѣры, одержали верхъ на этотъ разъ. Умиссары того же комитета, посѣтили также и здѣшніе округа, желая возбудить сочувствіе къ своему дѣлу и обезпечить себѣ пособіе на всякой случай. Слышно, что въ первенствующемъ кантонѣ, многіе члены противятся установленію Цюрихскаго совѣта, какъ насильно произведенному. (G. C.)

Италія.

Мессина, 29 Августа.

Здѣшніе жители уже три дня находятся въ большомъ опасеніи; 27-го с. м. ощушено здѣсь землетрясеніе, возобновившееся въ ту же ночь три раза. Случай этотъ встревожилъ жителей, которые вышли изъ жилищъ своихъ и живутъ въ полѣ. Кто нѣмѣтъ экипажи, то почуетъ въ нихъ, прочіе же спятъ на матрацахъ, а многіе въ креслахъ. Въ 1783 году Мессина превращена землетрясеніемъ въ развалины, которыя видны еще до сего времени. Самое ужасное время бываетъ отъ 11 час. вечера до 5 час. утра. Вѣтеръ нѣсколько переѣхался. (О.Г.Ц.П.)

Испанія.

Мадридъ, 7-го Сентября.

Завтрашній день, въ дворцовомъ саду дано будетъ великолѣпное угощеніе для Министровъ и депутацій обѣихъ палатъ. Каждому изъ Министровъ позволено пригласить съ собою двухъ изъ высшихъ чиновниковъ своего департамента. Въ Среду Королева дастъ обѣду для дипломатическаго корпуса.

— Извѣстіе о пораженіи Королевскихъ войскъ подъ Куенсой, подтверждается. Потеря съ обѣихъ сторонъ значительна. Уведомляютъ также о взятіи у Карнистовъ города Хулилы, въ округѣ Валенціи.

— Въ *Castellano* описываютъ слѣдующее происшествіе: Когда Марото заключалъ конвенцію съ Генераломъ Эспартеро, Французскій комиссаръ присутствовавшій при этомъ, вывелся донести о семъ своему правительству и общалъ исходатайствовать ручательство онаго. Тогда Эспартеро, всталъ и подавая Мароту руку, сказалъ: „Генераль, если вы довольствуетесь моимъ честнымъ словомъ, то не нужно другаго ручательства; если нѣтъ, тогда пускай оружіе рѣшитъ дѣло.“ Марото отвѣчалъ: „Ваше честное слово, Генераль, достаточно для меня ручательства Франціи, и потому я имъ довольствуюсь.“ Трактатъ былъ къ тому времени подписанъ.

— На сѣхъ дняхъ, депутаціи избранныя изъ членовъ сената и палаты представителей, приносили Королеву правительница поздравленія, по случаю счастливыхъ событій въ Бискайскихъ провинціяхъ. Королева была чрезвычайно тронута и удостоверяла депутацію, что она всегда искренно желала, чтобы домашніе раздоры были прекращены сколь возможно скорѣе. Эти слова Королевы произвели весьма благоприятное впечатлѣніе на жителей столицы.

— Обстоятельства предшествовавшія заключенію Генераломъ Эспартеро условія, начинаютъ обясняться. Первый шагъ сдѣлалъ Эспартеро, сей часъ послѣ кровавыхъ приговоровъ Марото въ Эстелли. Угадывая, что столь строгія мѣры, многіхъ вооружать противъ Марото, Эспартеро отправилъ къ нему довѣреннее лице съ удостовѣреніемъ, что въ его главной квартирѣ найдетъ онъ убѣжище отъ враговъ сво-

ихъ. Желая же съ родзиною до Woolwich, gdzie go odprawdzano całe dostojne grono, i natychmiast na ląd stały odpłynąć. Xięże i Xiężna Cambridge, wyjechali do Middletown-Park, w celu odwiedzenia rodziny Hrabów Jersey.

— Dyrektorowie towarzystwa tunelu pod Tamizą, dawali przed kilką dniami obiad pod tą rzeką, na którym znajdowało się 280 osób. Pięćset osób, powiększej części dam, przypatrywało się biesiadującym.

Dnia 14.

Wyjście z gabinetu: Sekretarza Wojny Lorda Howick i Sekretarza Admiralicji P. Karola Wood, powzięciami w wojsku i marynarce wzbudziło żalność; bo oba najdokładniej byli obeznani z właściwemi gałęziami swej służby, i powszechną umieli sobie sędzić miłość. (G.R.K.P.)

— Magistrat miasta Carlisle, wydał rozkaz aresztowania przywódcy kartystów Dr. Taylor, z powodu, iż tenże miał buntownicze mowy do ludu w mieście tesczonem. (G.C.)

Szwajcaryja.

Aarau, 15 Września.

Poruszenia, mające w pierwszych dniach (6) b. m. miejsce w Zurychu, skończyły się na obraniu nowej rady, której Pan Hess jest naczelnikiem. Wieśniacy, uzbrojeni w kije, a prowadzeni przez członków, tak zwanego komitetu wiary, wzięli tym razem przewagę. Emisaryusze tego Komitetu, zwiedzili także i tutejsze obwody, chcąc wzbudzić spótnucie dla swej sprawy i zapewnić sobie pomoc na wszelki przypadek. Słychać, że w kantonie prezydującym jest znaczna liczba członków przeciwna ustanowieniu rady zurychskiej, jako przemocą dopełnionemu. (G.C.)

Włosy.

Messyna, 29 Sierpnia.

Od trzech dni żyjemy w wielkiej obawie; w dniu bowiem 27 b. m. dało się uczuć trząsienie ziemi, które się w nocy potrzykroć powtórzyło. Wypadek ten, wzbudza największy przestрах; cała ludność wyszła na ulice, a kto ma powoz, w nim noc przepędza na czystym polu. Inni ściągają sobie materace, a są także osoby, które na krzesłach noc przesiedają. Messyna w roku 1783 zamieniona była w gruzy, które dotychczas sterczą. Najprzykrejsze godziny są od 11-ej w nocy do 5-ej rano. Wiatr już się trochę zmienił.

(G.R.K.P.)

Hiszpania.

Madryt, 7 Września.

Intro, w ogrodach Królewskiego zamku, dana będzie świetna biesiada, dla Ministrów i Deputacyi z obu Izb. Każdy Minister może z sobą przyprowadzić dwóch wyższych urzędników swego wydziału. Wśród Królowa daje obiad dla Głowa Dyplomatycznego.

— Potwierdza się wiadomość o poniesionej klęsce przy Cuenca przez wojska Królowej. Straty z obu stron są nader znaczne. Z drugiej znowu strony donoszą, że odebrano Karolistom miasto Chulilla, położone w obwodzie Walencyi.

— *Castellano* donosi o następującym wypadku: Kiedy Maroto zawierał konwencję z Jenerałem Espartero, Komisarz Francuzki, obecny przy tych układach, ofiarował się donieść rzecz całą swemu rządowi, obiecując wyjednać jego gwarancję. Na to powstał Espartero, podał rękę Marocie i rzekł: „Jenerale, jeśli ci dostateczną rękojmią moje słowo honoru? Jeżeli przystajesz, nie potrzeba innego zaręczenia; jeśli nie, niech broń nasze zatargi rozstrzygnie.“ Maroto odrzekł: „Twoje słowo honoru, Jenerale, lepszą jest dla mnie rękojmią, niżeli zaręczenie Francyi; nie żądam zatem innego.“ Traktat natychmiast podpisany został.

— Przed kilką dniami, deputacye, wybrane z grona Senatu i Izby Deputowanych, składały Królowej-Rejentce powinszowania, z powodu szczęśliwych wypadków w prowincjach Biskajskich. Królowa, mocno rozczulona, zapewniła deputacyę, że jest i było jej najgorętszym życzeniem, aby wszelkie braterskie rozterki najpieszej się zakończyły. Oświadczenie to Monarchini okazało najkorzystniejszy wpływ na mieszkańców stolicy.

— Coraz więcej wyjaśniają się okoliczności, które poprzedzały układy. Jenerał Espartero zaczął pierwsze kroki, od czasu wykonanych przez Maroto krwawych wyroków w Estelli. Przeczuwając, że krok tak gwałtowny, utworzy wielu nieprzyjaciół Marocie, posłał doń poufałą osobę z zapewnieniem, że znajdzie w jego obozie bezpieczne przeciw nieprzyjaciółom schronienie. Maroto, ujęty tak szlachetnem obejściem się, odpisał,

ихъ. Марото тронутый симъ благороднымъ поступкомъ, отзывалъ въ письмѣ своемъ, что ему весьма больно, что друзья и давнѣе сослуживцы должны были поднять оружіе другъ противъ друга. Эспартеро воспользовался этимъ расположеніемъ и началъ переписку, которая довела обонхъ военачальниковъ до заключенія условій.

8-го Сентября.

Вчера, Королева, въ присутствіи двора, принимала дипломатическій коруель, который приносилъ Ея Величеству поздравленія по случаю счастливыхъ переменъ въ сѣверныхъ провинціяхъ. Г-нъ Катонъ, посланникъ Соединенныхъ Штатовъ, какъ старшій лѣтми изъ всѣхъ дипломатовъ, произнесъ рѣчь.

— Говорятъ, что во время сегодняшняго празднества во дворцѣ, Министры обнародуютъ важныя депеши отъ Генерала Эспартеро. (О.Г.Ц.П.)

Т у р ц и я.

Константинополь, 21 Августа.

Посланники великихъ державъ, по совѣщаніи касательно отвѣта Мегмеда-Али, объявили Турецкому правительству, что они не измѣняютъ своего постановленія; что дѣла Порты почтутъ своими собственными и что съ дѣлительностію займутся оными, коль скоро получатъ по сему предмету соответственныя инструкціи отъ своихъ дворовъ. Порта приняла извѣщеніе сіе съ признательностію и съ довѣріемъ къ достойнымъ представителямъ пяти могущественныхъ державъ. На другой день (17-го Августа) была большой совѣтъ Дивана, на коемъ присутствовали всѣ Министры и сановники Порты. Отвѣтъ Мегмеда-Али былъ прочтенъ и разсматриванъ; за сѣмъ представлено вота, пяти Державъ, что утвердило Диванъ въ постановленіи предоставить дѣло сіе на разрѣшеніе союзныхъ кабинетовъ. На томъ же засѣданіи, по представленію верховнаго Визиря, Диванъ издалъ много важныхъ постановленій касательно сохраненія въ Государствѣ общественнаго порядка.

28-го Августа.

Съ нѣкотораго времени все кажется клонится къ тому, что будетъ оставлено намѣреніе, употребить насильныя средства противъ Мегмеда-Али. Англія все еще донынѣ настаиваетъ особенно на то, чтобы Мегмед-Али отказался отъ Сиріи и Кандіи и довольствовался только наслѣдствомъ Египетскаго престола, но Франція не считаетъ необходимою поддерживать эти условія; она опасается какого нибудь смѣлаго предпріятія со стороны Ибрагима, что могло бы нарушить спокойствіе Европы и потому совѣтуетъ принять кроткія мѣры. Англійская и Французская эскадры все еще стоятъ у входа въ Дарданеллы, которые подобно Александріи, не могутъ ничего отъ нихъ опасаться.

— Къ Тенедосу прибыли два корабля Соединенныхъ Штатовъ Сѣверной Америки, назначенные, какъ заключать можно, наблюдать за ходомъ нынѣшнихъ происшествій на Востоку.

— Президентъ Совѣта Высокой Порты, Даудъ-Паша, назначенъ Губернаторомъ Ангоры, на мѣсто оставленнаго отъ этой должности Иззетъ-Паша, на котораго поданы разныя жалобы, смотритель же здѣшнихъ карантанъ Гифзи Мустафа Паша, наименованъ Губернаторомъ Годшеля и Боли; въ слѣдствіе послѣдняго распоряженія, будетъ теперь заниматься присмотромъ за карантанами Министръ Торговли Саядъ-Паша. Адрианопольскій Кая Эминъ-Паша, избранъ на нынѣшній годъ Суре Эмини, или предводителемъ каравана отправляющагося въ Мекку.

— Вчерашняго числа оставилъ здѣшнюю столицу повѣренный въ дѣлахъ Тосканскій Г. Квагліа, отправляясь въ отпускъ во Флоренцію. Временно Австрійскій Интервунцій, будетъ завѣдывать дѣлами помянутого Герцогства.

— Находящійся на службѣ у Высокой Порты Императорско-Австрійскій Совѣтникъ по горной части, Г. Густавъ Паулины, получилъ украшенія здѣшняго ордена заслуги.

— Нѣкоторыя газеты извѣстили, что Ибрагимъ-Паша будто оставилъ Марашъ, по случаю безпокойствъ возникающихъ въ Сиріи, въ слѣдствіе чего большая часть войскъ начала уже отступленіе, для главной же квартиры назначенъ Алеппъ. Такъ какъ это извѣстіе почерпнуто изъ *Journal de Smyrne*, то и нельзя принимать его за достовѣрное, подобно тому какъ и всѣхъ обыкновенно помѣщаемыхъ въ этомъ журналѣ объ Египтѣ.

— Нѣкоторые полагаютъ, что присутствіе Адмирала Стопфорда въ здѣшней столице, имѣло цѣлью получать ферманы для проплыва черезъ Дарданеллы, и не сомнѣваются, что онъ будетъ изданъ.

— О теперешнемъ состояніи переговоровъ по дѣламъ Востока встрѣчаются разныя мнѣнія и три

же bardzo mu jest bolesném, iż dwaj przyjaciele i bracia oręża, broni przeciw sobie ostrą. Espartero użył tych chęci życiowych i zaczął korespondencją, która układy do szczęśliwego doprowadziła skutku. Namienić potrzeba, że Królowa-Rejentka wiedziała od początku o wszystkim, i wiele się ze swej strony do układów przyczyniła.

8 Września.

Wczora wieczorem, w obec dworu, przyjmowała Królowa ciała dyplomatyczne, które jej składało powinnowania, z powodu zmian szczęśliwych w prowincjach północnych. P. Caton, Poseł Stanow - Zjednoczonych, jako najstarszy wiekiem z pomiędzy obecnych dyplomatów, miał do Królowej mowę.

— Słychać, że podczas dzisiejszej uczt w pałacu, Ministrowie mają ogłosić ważną depezę od Jenerała Espartero. (G.R.K.P.)

Т у р ц и я.

Stambul, 21-го Сіерпня.

Posłowie wielkich mocarstw oświadczyli Rządowi Porty, po naradach odbytych nad odpowiedzią Mehmed-Alego, że statecznie trwają przy pierwszém swém postanowieniu; że sprawę Porty za swą własną uważają; i że najczynniej się nią zajmą, skoro stosowne od swych Dworów odbiorą instrukcje. Pорта przyjęła to oświadczenie z wdzięcznością i z całém zaufaniem, jakie pokłada w godnych reprezentantach pięciu mocarstw. Dnia następnego (17 Сіерпня) odbyła się wielka narada Dywanu, na której byli obecni wszyscy Ministrowie i Dygnitarze. Odczytywano i rozbierano odpowiedź Mehmed - Alego; przedstawiono następnie notę pięciu Dworów, co utwierdziło Dywan w jego postanowieniu, aby rzecz całą oddać pod rozstrzygnięcie przyjaźnych gabinetów. Na tém samém posiedzeniu, na wniosek Wielkiego Wezyra, uchwalit Dywan wiele ważnych postanowień, w celu utrzymania publicznego w państwie porządku.

Д н я 28.

Od niejakiego czasu zdaje się zanosić, na to, że będzie zaniechany zamiar użycia środków przymusowych przeciwko Mehmedowi-Alemu. Anglia obstaruje szczególniej dotąd jeszcze za tѣm, aby Mehmed-Ali ustąpił z Syryi i Kandyi, a poprzestał tylko na dziedzictwie tronu egiptskiego, ale Francya nie jest za utrzymaniem tej zasady; obawia się ona jakiego śmiałego przedsięwzięcia ze strony Ibrahima, co by mogło pokoi Europę naruszyć, doradza więc środki dobroci. Eskadry angielska i francuzka, stoją jeszcze przy Dardanellach, które, podobnie jak Alexandrya, nieczego od nich obawiać się nie mogą.

— Do Tenedos zawinęły dwa okręty Stanow Zjednoczonych Ameryki Północnej, przeznaczone, jak wnosić można, do uwaśniania teraźniejszych wypadków na Wschodzie.

— Prezes Rady Wysokiej Porty, Daud-Basza, został mianowany wielkorządcą w Angorze, na miejsce usuniętego stamtąd Izzet-Baszy, przeciwko któremu zasłży rozliczne zażalenia, a nadzorca tutejszych kwarantan Hifzy Mustafa-Basza, Gubernatorem w Hodoszylu i Bolu; w skutku tego ostatniego rozporządzenia, będzie się teraz zajmował nadzorem kwarantan, Minister handlu Said-Basza. Kjaia Emin-Basza adryanopolski, został wybrany na tegoroczny Sure-Emini; to jest: na przewodniczącego karawanie idącej do Mekki.

— Dnia wczorajszego opuścił tutejszą stolicę, sprawujący interesa tokańskie, Pan Quaglia, udając się za urlopem do Florenoyi. Tymczasowie interesa rzeczonoego Xiegtwa będzie załatwiał Austriacki Internuncyusz.

— Zostający w obowiązkach służbowych u Wysok. Porty Cesarzsko-Austriacki Radzca Górniczy, Pan Gustaw Pauliny, otrzymał ozdobę tureckiego orderu za usługi.

— Niekóre gazety doniosły, jakoby Ibrahim-Basza opuścił Marasz, z powodu objawiających się niespokojności w Syryi, w skutku czego większa część wojska miała rozpocząć już odwrót, a główna kwatera do Aleppo, przeznaczoną została. Ponieważ jest to wiadomość, wzięta z *Journal de Smyrne*, nie można przeto dawać jej wiary, podobnie, jak tym wszystkim, które o Egipcie zwykł ten dziennik umieszczać.

— Sądzą niektórzy, że obecność Admirała Stopford w tutejszej stolicy, miała na celu firmy, dotyczące przejazdu przez Dardanellę, i nie wątpią, że te firmy wydane zostaną.

— O teraźniejszym stanie układów w interesach Wschodu, różne zdania słyszeć się dają, a od dni trzech

дни также носят различные слухи. По симъ послѣднимъ, Мегмедъ-Али будто нечаянно сообщилъ Генеральнымъ Консуламъ объявление на счетъ мира, а именно, что онъ ожидаетъ новыхъ и окончательныхъ предложеній со стороны Дворовъ, съ готовностію принять тѣ изъ нихъ, которыя окажутся оправданными. Подобныя извѣстія принимаемыя съ доверчивостію, возбуждаютъ здѣсь разные надежды, между тѣмъ имъ не вѣрятъ въ предметъ Пери и многіе изъ Франковъ, сомнѣваются даже въ вѣроятности скорого заключенія мира. Спокойствіе въ столицѣ постоянно продолжается ненарушимо. Изъ областей также неслышно ничего новаго. Азіатское войско собирается при Малатіа. (G.C.)

Фуэросъ Бискайскихъ Областей.

Каждая область имѣетъ свои особые привилегіи, или *фуэросъ*. Въ Наваррѣ Намѣстникомъ отъ имени Короля почитается Вице-Король, который имѣетъ назначаетъ главнымъ Предводителемъ войскъ и Губернаторомъ Пампелуны, съ правомъ председательствовать въ Кортесахъ, большому Совету и верховному трибуналу Наваррскаго Королевства. Депутаты назначаются отъ трехъ сословій (*estamientos*) и избираются на три года, собираются же ежегодно. Духовное сословіе занимаетъ первое мѣсто, уваженіе же Наваррцевъ къ Духовенству, до того простирается, что въ случаѣ разногласія мнѣній въ Кортесахъ, голосъ духовнаго сословія, имѣетъ перевѣсъ надъ голосами другихъ сословій. Послѣ него слѣдуетъ военное сословіе, къ которому принадлежатъ дворяне и воины; и такъ какъ дворянство въ Наваррѣ, гдѣ во всей силѣ существуетъ право первородства, чрезвычайно многочисленно, то оно рѣшаетъ почти всѣ дѣла, вмѣстѣ съ духовнымъ сословіемъ. Въ третьемъ сословіи, такъ называемыхъ *procuradores*, заставляютъ депутаты, избранные отъ владѣтелей, купцовъ и адвокатовъ. Собраннымъ такимъ образомъ Кортесамъ, придаются еще опытные въ правовѣдѣніи, избираемые по равному числу изъ Наварры и Кастиліи. Но они имѣютъ только голосъ совѣщательный въ извѣстныхъ случаяхъ, подобно тому, какъ коронныя адвокаты въ Англіи. Вице-Король председательствуетъ въ Кортесахъ и открываетъ ихъ заведеніи отъ имени Короля, но не можетъ ни чего предписывать. Кортесамъ предоставлено исключительное право рѣшать дѣла Наварры, налагать подати и разрѣшать либо воспрещать привозъ товаровъ. Вице-Король не пользуется никакимъ *veto*. Напротивъ того Кортесы имѣютъ оное, и весьма важное, въ отношеніи всѣхъ рѣшеній и постановленій, изъ которыхъ ни одно не можетъ быть приведено въ исполненіе, безъ согласія и дозволенія Кортесовъ. Имѣется также нѣкотораго рода счетная Палата, на которую возлагается ответственность по доходамъ и расходамъ. Что касается до правосудія, всѣ дѣла въ этомъ отношеніи, рѣшаются по первой инстанціи алькады городовъ (*pueblos*), по второй, придворныя алькады (*corte*), по третьей, Великій Советъ Наварры. Ни одно тяжбное дѣло, не можетъ быть рѣшено вне предѣловъ Королевства. Нѣтъ вовсе другихъ таможенъ и заставъ, кромѣ дозволенныхъ Кортесами. Собираніе пошлинъ, составляетъ предметъ столь важный въ глазахъ Наваррцевъ, что когда Фердинандъ VII получилъ дозволеніе отъ всѣхъ трехъ сословій перенести Испанскія таможи ближе къ Пиренеямъ, не осмѣлились однакожъ рѣшиться на то, чтобы этимъ дѣйствіемъ не причинить преждевременнаго возмущенія. Излишне было бы исчислять различныя городскія установленія, существующія въ Наваррѣ. Нѣкоторыя изъ нихъ избирательны, другія имѣютъ пожизненныя резидоры и алькады; но всѣхъ ихъ одушевляетъ сильное чувство независимости противъ Королевской власти. Король не получаетъ изъ страны никакихъ податей, исключая только сумму всего 44,000 франковъ; но во времена нужды, если только Наваррцы признаютъ справедливость веденной войны, охотно принимаютъ на себя значительныя пожертвованія деньгами и людьми. Королевская власть не имѣетъ въ этой странѣ никакого другаго управленія, кромѣ управленія почтоваго; Король также не можетъ посылать туда Испанскаго войска. Только въ Гуйну-скабѣ дозволено Королю имѣть свои гарнизоны въ Ирунѣ и Санъ-Себастьянѣ. (G.C.)

Съ 1-го числа наступающаго мѣсяца Октября начинается подписка на послѣднюю четверть года, на газету Литовскаго Вѣстника. — Цѣна по древнему 2 руб. 25 коп. сереб.

Вильяма. Типогр. А. Марциновскаго. Печатать дозволено. Сентября 22 д. 1839 г. — Менсоръ Коллѣж. Сов. Иосифъ Башковичъ.

нименьіе разне обіегаіа вѣсці. Według tych ostatnich, miał Mehmed-Ali podać niespodzianie Konsulom Jeneralnym oświadczenie, tchnące pokojem, a mianowicie, iż oczekuje na nowe i ostateczne propozycje dworow, z gotowością przyjęcia tych, które słusznemi być się okażą. Podobne wiadomości, znajdując łatwo wiary, obudzają tu rozmaite nadzieje, tymczasem niedowierzają im na przedmieściu Pera, a niemało jest takich Franków, którzy powątpiewają o podobieństwie bliskiego zawarcia pokoju. Spokojność w stolicy utrzymuje się ciągle jak największa. Z prowincyj nie słychać także nic nowego. Wojsko azyatyckie, zgromadza się pod Malatja. (G.C.)

FUEROS PROWINCYJ BISKAJSKICH.

Każda prowincya ma swoje osobne przywileje czyli *fueros*. W Nawarrze namiestniczy władzę Królewską Vice-Król, będący zarazem głównym wojska Dowódcą i Gubernatorem Pampelony, z prawem przewodniczenia w kortezach, wielkiej radzie i trybunale najwyższym Królestwa Nawarry. Deputowani wychodzą ze trzech stanów (*estamientos*), są obierani na lat trzy, a zbierają się corocznie. Stan duchowny pierwsze zajmuje miejsce, a poszanowanie Nawarrczyków dla duchowieństwa jest tak wielkie, iż w razie różności zdań w kortezach, głos duchownego *estamiento*, przeważa głosy drugich stanów. Po nim następuje stan rycerski, w którym zasiadają szlachta i wojskowi; aże szlachta w Nawarrze, gdzie istnieje w całej swej mocy prawo pierwotstwa, jest nadzwyczajliczne, przeto prawie wszystkie przedmioty, rozstrzyga tenże stan łącznie ze stanem duchownym. W stanie trzecim, tak zwanych *procuradores*, zasiadają deputowani, wybrani przez właścicieli, kupców i адвокатовъ. Zgromadzonym w taki sposób kortezom, są jeszcze przysdni biegli w nauce prawa, wybierani równą liczbą z Nawarry i Kastylii. Ale ci mają tylko głos doradczy w pewnych przypadkach, na wzór tego, jak адвокати korony w Anglii. Vice-Król przewodniczy w kortezach i zgaga ich posiedzenia w imieniu Króla; ale nie im narzucać nie może. Kortezom służy prawo wyłączone decydowania w sprawach Nawarry, nakładać podatki i pozwalać lub zabraniać dowozu towarów. Vice-Królowi nie służy żadne *veto*. Natomiast mają kortezy bardzo wyraźne, we względzie wszystkich dekrétów i postanowień, z których żadne bez wyraźnego przyzwolenia kortezów, nie może być w wykonanie wprowadzone. Jest także rodzaj izby obrachunkowej, odpowiedzialnej za przychody i wydatki. Co się tyczy sprawiedliwości, tę wykonywają w pierwszej instancji alkaadowie grodów (*pueblos*), w drugiej alkaadowie dworscy (*corte*), w trzeciej wielka rada Nawarry. Żadna sprawa nie może być sądzona za granicami królestwa. Innych komor prócz dozwolonych przez kortezy, nie masz wcale. Przedmiot celnictwa jest tak stanowczej ważności w obliczu Nawarrczyków, że kiedy Ferdynand VII otrzymał pozwolenie od wszystkich trzech stanów, przeniesienia komor hiszpańskich pod Pireneje, nie poważono się przeciw uczynić tego, aby nie wywołać tym krokiem bezwzględного buntu. Byłoby rzeczą zbyt rozwickłą, wyliczać rozmaite instytucje muncypalne, istniejące w Nawarrze. Niekóre z nich są obieralne, inne mają dożywotnich regidorów i alkadów; ale wszystkie ożywia silny duch niezawisłości naprzeciw władzy królewskiej. Król nie otrzymuje z kraju żadnego podatku, wyjąwszy sumę ogólną 44,000 fr.; ale w czasach potrzeby, była tylko uznawali Nawarrczykowie słusność prowadzonej wojny, chętnie niosą znaczne ofiary w pieniądzach i ludziach. Władzy królewskiej nie służy w tym kraju żaden inny zarząd, prócz zarządu poczt; nie może także posyłać tam wojska hiszpańskiego. Tylko w Guipuskoj wolno Królowi mieć swoje załogi w Irun i San-Sebastian. (G.C.)

Od dnia 1-go następującego miesiąca Października, zaczyna się Prenumerata na ostatni tego roku Kwartał Gazety Kuryera Litewskiego. — Cena zwyczajn-rubli srebrnem 2 kop. 25.

бы
чер
мѣ

Им
тер
пос

Им
Цар
Нм
ски
луд
Им
х а
Гер
Кл
изво
пуч
и н
уче
удос
ков
ли

суд
хтв
э ча
быт
и Бо

Вла
воли
въ в

эти
ий

лель
ском
ва, а
баль
М. А

рато
ча Б
Вел
цог
га А
скар
мар
ровъ
жест

Успе
мол
вмѣ